

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 19P/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320200236
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Šefčíková
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2020:2320200236.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní pred sudkyňou JUDr. Táňou Šefčíkovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti P.: R., nar. XX.XX.XXXX a L., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny - v L. - Y. Y. P., B. XXX/X, L., zastúpené poručníkom: Centrum pre deti a rodiny v L. - Y. Y. P., B. XXX/X, L., deti rodičov: matky - U. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. ulica XXX/X, P., a otca - v rodnom liste neuvedený, o návrhu poručníka na určenie výživného na maloleté deti, takto

rozhodol:

I. Matka je povinná prispievať na výživu maloletých detí, na každého maloletého samostatne, mesačne sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepĺnoleté dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám Centra pre deti a rodiny v L. - Y. Y. Pastiera L., B. XXX/X, L..

II. Dlžné výživné za obdobie od 20.01.2020 do 31.05.2020 v sume 126,28 Eur na každé maloleté dieťa sa povoľuje matke splácať v splátkach po 5 Eur mesačne spolu s bežným výživným, počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod stratou výhody splátok, a to až do zaplatenia.

III. Účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Podaním doručeným súdu dňa 20.01.2020 sa navrhovateľ domáhal určenia povinnosti platiť výživné matke maloletých detí, a to v minimálnej výške. Otec nie je zapísaný v rodnom liste. Nad maloletými deťmi bola nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 12P/40/2017-47 zo dňa 09.10.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.10.2017. Ústavná starostlivosť sa vykonáva v Centre pre deti a rodiny v L. - Y. Y. P. L. (ďalej aj „zariadenie“). Predmetným rozsudkom nebolo určená vyživovacia povinnosť matke. Nad maloletými deťmi bola vyslovená osvojiteľnosť a matka bola pozbavená rodičovských práv a povinností vo vzťahu k obom maloletým deťom. Navrhovateľ žiadal určiť vyživovaciu povinnosť matke aj spätne. Na výzvu súdu, aby sa navrhovateľ vyjadril k dôvodom hodným osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali priznanie výživného tri roky spätne od podania návrhu, navrhovateľ v podaní doručenom súdu dňa 09.03.2020 a následne na pojednávaní dňa 28.05.2020 uviedol, že súd opomenul stanoviť výživné, pritom sa jedná o bežnú prax.

2. Uznesením č.k. 19P/59/2020-6 zo dňa 17.02.2020 súd ustanovil maloletému procesného opatrovníka, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda (ďalej len „kolízny opatrovník“).

3. Zo správy navrhovateľa ohľadne maloletých detí doručenej súdu dňa 09.03.2020 vyplýva, že maloleté deti prosperujú. Sú však s nimi výchovné problémy. Ich výdavky predstavujú stravné, výdavky spojené so školskými akciami, výdavky na výlety, drogériu, ošatenie, lieky, záujmovú činnosť a hračky. Obaja

maloletí navštevujú psychiatra. Maloletý L. chodí k ortopedičke, nosí ortopedické vložky. Chodí tiež k neurológovi a oftalmológovi. Maloletý R. bol umiestnený v diagnostickom centre od 27.08.2019 do 27.02.2020. Navštevuje 6. ročník Základnej školy v L.. Školské výsledky má celkom dobré. Maloletý L. navštevuje 4. ročník Základnej školy v L.. V škole sa snaží. Obaja sú integrovaní kvôli poruche aktivity a pozornosti. Matka nebola deti navštíviť od ich umiestnenia do zariadenia. Maloletí videli matku po približne 8 rokoch na jeseň 2018. Matka píše sporadicky listy, približne každé 2 mesiace, prostredníctvom Obecného úradu P.. Posiela v nich cukrovinky a nejaké vreckové (10 Eur). Za posledný štvrťrok im písala každý mesiac. Matka volala deťom naposledy v decembri 2019. Deti sa jej snažili dovolať, ale neúspešne. Maloletí inklinujú k nevlastnému bratovi/synovi bývalých pestúnov, ktorý ich však nechodí veľmi navštevovať. Volávajú mu raz mesačne, ale dovolávajú sa iba zriedka. Maloletí by najradšej išli do starostlivosti tohto nevlastného brata. Matka nemá vytvorené podmienky na starostlivosť o synov. Návrat maloletých do rodinného prostredia v súčasnosti nie je možný.

4. Zo správy navrhovateľa ohľadne maloletých detí doručenej súdu dňa 04.05.2020 vyplýva záver, že návrat maloletých detí do biologického prostredia naďalej nie je možný. Matka nemá vytvorené vhodné podmienky a maloletí nechcú ísť k nej. Matka nepracuje, býva so svojim druhom v P.. Listy posiela, avšak nepíše ich ona, ale terénni pracovníci z P.. Matka nevolá často a deti sa s ňou nevedia skontaktovať. Otec je naďalej neznámy. Obaja sú umiestnení v bežnej škole v mieste sídla zariadenia. Rodina bývalých pestúnov o nich nejaví záujem, aj napriek tomu, že to deti očakávajú.

5. Matka maloletých detí prevzala návrh a ostatné súdne listiny dňa 02.03.2020. Matka kontaktovala súd prostredníctvom pracovníčiek terénnej sociálnej práce obce P., a to emailom zo dňa 09.03.2020. Uviedli, že matka sa nevie dostať na pojednávanie z dôvodu vzdialenosti, ale že poskytne súdu súčinnosť ohľadne preukázania jej osobných a majetkových pomerov. Dňa 27.03.2020 terénny pracovník obce P. oznámil súdu, že kvôli povinnej karanténe v rodine matky maloletých nebolo možné uskutočniť šetrenie. Matka odpovedala na výzvu k preukázaniu osobných a majetkových pomerov listom doručeným súdu dňa 11.05.2020. Uviedla, že je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 337 Eur. Z dôchodku sú jej mesačne vykonávané zrážky vo výške 84,52 Eur. Poberá prídavok na jedno maloleté dieťa, a to syna X.. Výdavky na bývanie sú 100 Eur. Nevlastní žiadny majetok. Býva na U. ulici v obci P., v spoločnej domácnosti s druhom a synom. Druh nepoberá žiadne príspevky a nemá žiadne zamestnanie. Matka zároveň vyslovila súhlas s prejedaním vecí a rozhodnutím bez jej prítomnosti. K podaniu priložila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ktorým preukázala deklarovanú výšku invalidného dôchodku a zrážky.

6. Maloleté deti boli poučené o priebehu a význame prebiehajúceho súdneho konania primerane ich veku, emočnej a rozumovej vyspelosti, a to tak ako to vyplýva z podania doručeného súdu navrhovateľom dňa 20.05.2020. Obaja sa vyjadrili, že im rodina chýba. U maloletého Jána bolo badať strach o matku z možných dôsledkov neplatenia výživného. Maloletý R. bol najprv k téme ľahostajný, uvedomuje si však finančnú situáciu jeho matky. Zaujímali sa o konkrétnu výšku výživného, ktorá im bola oznámená.

7. Dňa 28.05.2020 súd pojednával v neprítomnosti matky maloletých detí. Navrhovateľ/poručník uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava písomným podaním s tým, že žiada určiť výživné aj spätne, a to od právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č.k. 12P/40/2017-47 zo dňa 09.10.2017, t.j. od nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, ktorá sa vykonáva v Centre pre deti a rodiny L. - Dom dobrého pastiera L.. Výživné navrhujú stanoviť v minimálnej zákonnej výške. Na otázku súdu, aby sa navrhovateľ vyjadril k dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktoré by mal súd rozhodnúť o výživnom spätne 3 roky dozadu pred podaním návrhu, resp. od právoplatnosti rozsudku, ktorým bola nariadená ústavná starostlivosť, navrhovateľ uviedol, že Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny dalo pokyn na vymáhanie výživného od povinných osôb a pri kontrole sa zistilo, že v danom prípade súd opomenul určiť výživné pri nariadení ústavnej starostlivosti tak, ako to zákon predpokladá. Navrhovateľ ďalej uviedol, že obaja chlapci sú šikovní, zruční, inklinujú k hudbe. Pre ich intelekt boli preradení zo špeciálnej školy do štandardného vyučovacieho procesu na Základnej škole v L.. Do kolektívu zapadli bez problémov. Obaja navštevujú psychiatra a berú lieky z dôvodu hyperaktivity. Maloletý R. absolvoval pobyt v diagnostickom centre, ktorý mu aj pomohol. Snaží sa. Sú viditeľné zmeny v jeho správaní. Pestúni zomreli, avšak naďalej vzhliadajú na ich syna, ktorý bol pestúnmi osvojený. Chlapci pravidelne kontaktujú družku syna Y., resp. priamo Y., tento bol vo výkone trestu, v súčasnosti už pracuje a s chlapcami komunikuje. Matka chlapcov sa prvýkrát ozvala po dlhej dobe až v čase, kedy boli maloletí umiestnení do zariadenia. Matka dala chlapcom vreckové spolu v sume maximálne

50 Eur, ktoré im poslala poštovou poukážkou. V období od 10/2019 do 03/2020 matka poslala 20 Eur spolu na obe deti, pričom neurčila vo vzťahu ku ktorému synovi je tá ktorá suma určená. K sviatkom chlapcom nič neposlala, poslala len žuvačky, cukríky tik-tak. Listy nepíše ona, nevie písať, ale posíela ich napísané niekým iným, pravdepodobne pracovníčkou Obecného úradu P.. Kolízny opatrovník uviedol, že sa pridrižava úradného záznamu z ÚPSVAR Dunajská Streda zo dňa 20.05.2020, v zmysle ktorého navrhuje stanoviť minimálne výživné, s tým, že dôvody hodné osobitného zreteľa vo vzťahu k dlžnému výživnému necháva na posúdenie súdom. Súd oboznámil prítomných o navrhovanom znení rozsudku. Účastníci uviedli, že nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Následne, po vyhlásení dokazovania za skončené, súd vyhlásil rozsudok tak, ako to vyplýva z jeho výrokovej časti.

8. Podľa § 81 ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z.z., Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“), ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

9. Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, pri skúmaní schopností, možností, majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Podľa § 76 ods.1 ZoR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

10. Osobitným zákonom v danom prípade je zákon č. 601/2003 Z. z. (§ 2 písm. c/) o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a opatrenie MPSVaR SR č. 183/2019 Z. z.

11. Podľa § 39 ods. 4 ZoR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

12. Podľa § 77 ods. 1 ZoR, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel pri aplikovaní vyššie uvedených právnych noriem, k nasledovným skutkovým a právnym záverom. Maloletí nemajú v rodnom liste zapísaného otca. Obaja maloletí sú v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny v L. - Y. Y. P. L., a to na základe rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 12P/40/2017-47 zo dňa 09.10.2017, právoplatného dňa 16.10.2017. Je pravda, že súd nerozhodol predmetným rozsudkom o vyživovacej povinnosti matky podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré takéto rozhodnutie predpokladá. Navrhovateľ žiadal určiť výživné aj späťne, a to tri roka od podania návrhu, resp. od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola nad maloletými deťmi nariadená ústavná starostlivosť. Zákon o rodine nedefinuje dôvody hodné osobitného zreteľa,

pre ktoré je možné priznať výživné najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania. Ako dôvod hodný osobitného zreteľa navrhovateľ označil opomenutie súdu stanoviť výživné v zmysle Zákona o rodine, ktoré takéto rozhodnutie priamo predpokladá. Súd tento dôvod však nepovažuje za dôvod, pre ktorý by bolo možné takému návrhu vyhovieť. Matka bola pozbavená výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k oboj maloletým deťom. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 5P/63/2016-34 zo dňa 22.11.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.11.2016 bolo za poručníka maloletých detí ustanovené Centrum pre deti a rodiny v L. - Y. Y. P. L., ktoré bolo zároveň účastníkom konania o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými. Ako účastník konania teda mal možnosť odvolať sa (vzdal sa však práva na podanie odvolania po vyhlásení predmetného rozsudku), resp. podať návrh na doplnenie rozsudku, čo neurobil (podľa § 225 ods. 1, prvá veta CSP, ak nerozhodol súd v rozsudku o niektorej časti predmetu konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, môže strana do 15 dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie). Tiež, neexistuje žiadna objektívna okolnosť (ktorú ani navrhovateľ netvrdil), ktorá by bránila navrhovateľovi podať návrh skôr. Na základe uvedeného súd stanovil vyživovaciu povinnosť matke odo dňa podania návrhu, a to v minimálnom rozsahu, v súlade s návrhom navrhovateľa a súhlasom kolízneho opatrovníka, keďže zistil, že matka je poberateľkou invalidného dôchodku, nepracuje, má ďalšiu vyživovaciu povinnosť a nevlastní žiaden majetok. Týmto vznikol matke dlh na výživnom od podania návrhu do vyhlásenia rozsudku (20.01.2020 do 31.05.2020) vo výške 126,28 Eur, ktoré súd matke povolil splácať v splátkach spôsobom uvedeným vo výroku II, čo účastníci nenamietali. Súd neodpočítal od dlžného výživného peniaze, ktoré matka poslala synom, keďže sa jednalo o sumu najviac vo výške 50 Eur, spolu na oboch chlapcov. Súd posúdil tieto peniaze ako dar od matky, keďže táto im k sviatkom nedala iné dary, poslala iba cukrovinky.

14. O trovách súd rozhodol podľa § 52 CMP, a teda, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave, písomne v 4 vyhotoveniach (§ 362 CSP). Za každé spracovanie podania a jeho príloh v listinnej podobe a za spracovanie podania a jeho príloh v elektronickej podobe doručeného inak ako do elektronickej schránky súdu, ak zákon ustanovuje povinnosť doručovať podanie do elektronickej schránky súdu, bude uvedená osoba povinná zaplatiť súdny poplatok vo výške 20 eur. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Proti rozsudku nemôže účinne podať odvolanie ten, kto sa vzdal tohto práva po vyhlásení rozsudku.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 1, 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP). Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie (§ 122 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).